

BOIRA A LA MUNTANYA

TEXT PERE ESTEBAN
I ALEIX SERRA

La boira, és a dir, els núvols enganxats al relleu, pot formar-se durant tot l'any a l'alta, la mitjana i la baixa muntanya i en situacions meteorològiques molt diverses. La principal afectació són els problemes d'orientació que pot implicar trobar-nos dins del núvol. Ens pot portar a no reconèixer el nostre entorn més enllà de pocs metres, a perdre les referències (nord, sud, est, oest) i a deixar de veure corriols poc marcats, senyals o passos per superar, per exemple, una grimpada o ascensió.

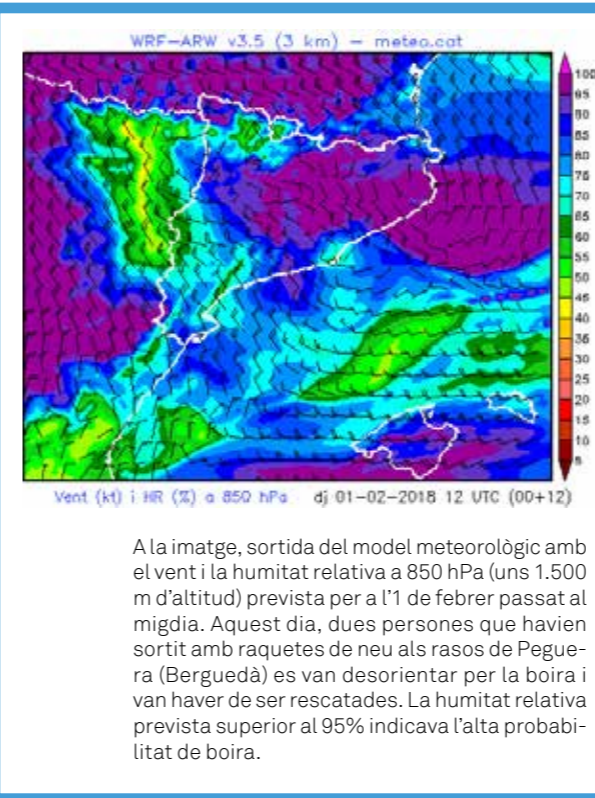
Núvols baixos tapen completament el sector del Puigsacalm. FOTO / EMILI VILAMALA

Desorientar-nos amb la boira pot portar-nos a caminar en direcció oposada a la desitjada i acabar a llocs ben allunyats d'on teníem previst arribar. Més complicat encara pot ser quan els núvols baixos espessos es combinen amb la blancor de la neu contínua a terra. Això pot portar-nos al fenomen *white-out*, amb possible pèrdua total de les referències, i fins i tot de l'equilibri.

Planificar bé la ruta, saber-nos orientar amb mapa i brúixola o disposar d'un GPS són elements a no oblidar sempre que fem muntanya, ja que en condicions de visibilitat reduïda poden ser la clau per evitar situacions compromeses. Aquest fenomen meteorològic de reducció severa de la visibilitat es produeix quan, per alguna raó, l'aire en contacte amb el terreny se satura i forma un núvol arran de terra.

Aquest procés pot desencadenar-se per motius diversos, però en l'àmbit de la muntanya es produeix normalment per l'arribada d'aire humit que es veu forçat a ascendir i es refreda fins a la condensació.

Quan tenim vent del nord-oest (procedència atlàntica de la humitat), els núvols baixos poden cobrir de forma persistent els cims del Pirineu axial, especialment el seu vessant nord (entre els cims aranesos i pallaresos, i el nord de la Cerdanya-Ripollès). Al vessant sud de la serralada, inclòs el Prepirineu, serà sovint en situacions del sud-oest a sud-est (origen meridional tant atlàntic com mediterrani de la humitat) quan la nuvolositat pot ser especialment densa a la mitjana i alta muntanya de serres com el Cadí, Ensija, Port del Comte o cims del Pallars i de l'Alta Ribagorça.

A la imatge, sortida del model meteorològic amb el vent i la humitat relativa a 850 hPa (uns 1.500 m d'altitud) prevista per a l'1 de febrer passat al migdia. Aquest dia, dues persones que havien sortit amb raquetes de neu als rasos de Peguera (Berguedà) es van desorientar per la boira i van haver de ser rescatades. La humitat relativa prevista superior al 95% indicava l'alta probabilitat de boira.

Per la seva banda, a tota la franja dels massissos del litoral i del prelitoral és amb vent de component est, provinent de la Mediterrània, quan tenim més números de trobar-nos amb boires denses i persistents, especialment als sectors culminants del Montseny, Sant Llorenç del Munt, Montserrat, Prades o el massís del Port.

Els núvols d'evolució diürna també poden implicar boira, sobretot a l'alta muntanya, encara que no acabin amb pluja. Amb tempesta, la manca de visibilitat és una variable a tenir també molt present. Ens trobem en una situació ben diferent quan la boira es forma al fons de les valls en condicions d'estabilitat (anticicló). En pot derivar la formació de capes de núvols a cotes baixes i fondalades, que des dels cims podem gaudir com a mars de núvols que sovint es perden a l'horitzó.

Quan consultem la predicció meteorològica, no solem parar tanta atenció a la possibilitat de boira com ho fem amb la pluja, la neu, la tempesta o el vent fort, però val la pena tenir-la en compte, tant per garantir la nostra seguretat com per saber si podem gaudir plenament del paisatge. A l'apartat «Predicció Cims» de Meteomuntanya hi trobareu informació de l'estat del cel i la visibilitat (sector pirinenc), així com de l'evolució de la humitat relativa prevista a cotes altes.

Traces

PER MARC PINSACH

Córrer les amèriques

Les curses de muntanya als Estats Units i a Europa són més diferents per les singularitats culturals de la societat que per les peculiaritats geogràfiques de les muntanyes. Les curses, com l'alpinisme, l'excursionisme o altres activitats que els humans desenvolupem al medi natural, també són cultura. En l'accepció antropològica de la paraula cultura. Aquella que la defineix com a conjunt de símbols, valors, normes, models d'organització, coneixements o comportaments comuns que constitueixen la tradició, el patrimoni i la forma de vida d'una societat. Per tant serà del tot lògic que —malgrat el mínim comú denominador de compartir la convenció d'anomenar campió aquell que creua primer la línia d'arribada— cultures diferents donin comportaments diferents en qui es penja un dorsal.

A Europa els corredors i en conseqüència el traçats de les curses tendeixen a dibuixar la línia més recta i directa possible per anar d'un punt a l'altre encara que això impliqui un fort desnivell o haver de pujar per una tartera tècnica. Als Estats Units això no és així i el camí per on es corre és molt important i ha de transmetre alguna cosa més que el valor paisatgístic i agonístic de l'exercici físic. El corredor anirà a la recerca del famós *flow*. Traduït a la realitat això voldrà dir camins poc tècnics i ben fresats que guanyen desnivell de forma suau, dibuixant moltes esses i que permeten en tot moment al corredor mantenir un ritme fluït i harmoniós en l'encadenament de gambades àmplies, atlètiques i lleugeres. Aquests condicionants fan que el corredor americà, a diferència de l'uropeu, sigui molt més ràpid en trams plans, però tanmateix menys tècnic i més feixuc per salvar forts desnivells de manera directa. Ara bé, lluny de les especificitats esportives hi ha la forma com els corredors es relacionen amb aquests traçats. Per un corredor europeu la manera americana de córrer per la muntanyes és una invitació a sortir del camí marcat per la cursa i buscar la línia més directa. Aquestes petites retallades —o trampes si no volem ser eufemístics— dins dels límits marcats per les banderes dibuixant cada corredor la millor traçada a Europa són freqüents. En canvi, als Estats Units ningú es separa ni un pam de les banderes que marquen la cursa. Es segueix el traçat amb un puritanisme sorprenent, al mateix temps que tranquil·litzadora per saber que ningú farà la petita trampa socialment acceptada en aquestes latituds llatines.

Fer trampes implica no fer un ús honest, responsable i adult de la llibertat individual de cadascú.

Aquest comportament pecador dels corredors europeus implica no fer un ús honest, responsable i adult de la llibertat individual de cadascú. Per això cal que un poder coercitiu reguli aquests defectes. D'aquí que cada vegada els reglaments de les curses, lluny de simplificar-se, es facin més estrictes, denses i feixucs. Per aquest motiu, també, la llista de material obligatori d'una cursa s'allarga. En canvi, per més increïble que sembli a ulls europeus, a la majoria de curses dels Estats Units no hi ha material obligatori exigint per l'organització. Cadascú deu ser prou responsable i honest per exercir la llibertat d'anar a la muntanya amb el material que cregui més convenient per garantir la seva seguretat.